

DRUŽINSKO PRAVO

© Uradni list Republike Slovenije, 2014. Vse pravice pridržane.

Brez pisnega dovoljenja založnika je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki. Tako ravnanje je, razen v primerih iz 46. do 57. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, kršitev avtorske pravice.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

347.61/.64(497.4)(094.5)
364(497.4)(094.5)

NOVAK, Barbara, profesorica prava
Družinsko pravo / Barbara Novak. - 1. natis. - Ljubljana : Uradni
list Republike Slovenije, 2014

ISBN 978-961-204-574-6

276097792

URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE

prof. dr. Barbara Novak

DRUŽINSKO PRAVO

Ljubljana 2014

KAZALO

Predgovor	11
I. UVOD	13
1. POJEM DRUŽINSKEGA PRAVA	13
1.1. Predmet pravnega urejanja	13
1.2. Mesto družinskega prava v pravnem sistemu	14
1.3. Družinsko pravo in pojem družine	18
1.4. Stvarna pristojnost v družinskih zadevah	20
2. VIRI DRUŽINSKEGA PRAVA	23
2.1. Ustava RS	23
2.1.1. <i>Zakonska zveza in družina (53. člen URS)</i>	23
2.1.2. <i>Pravice in dolžnosti staršev (54. člen URS)</i>	34
2.1.2.1. <i>Pravica staršev do vzgoje otrok v skladu s svojim prepričanjem</i>	38
2.1.3. <i>Pravice otrok (56. člen URS)</i>	40
2.1.4. <i>Svoboda odločanja o rojstvih otrok (55. člen URS)</i>	42
2.2. Mednarodne pogodbe	53
2.3. Zakonski in podzakonski predpisi	55
2.3.1. <i>Temeljni viri</i>	55
2.3.2. <i>Dopolnilni viri v ožjem pomenu</i>	58
2.3.3. <i>Dopolnilni viri v širšem pomenu</i>	59
2.4. Evropeizacija mednarodnega zasebnega družinskega prava	59
2.4.1. <i>Bruseljska uredba IIa</i>	60
2.4.2. <i>Preživninska uredba</i>	61
2.4.3. <i>Uredba Rim III</i>	63
2.5. Pravna praksa in pravna znanost	64

3.	TEMELJNI POJMI DRUŽINSKEGA PRAVA	65
3.1.	Družina	65
3.2.	Otrok	67
3.3.	Otrokova korist	69
3.4.	Sorodstvo	71
3.5.	Svaštvo	73
II.	PARTNERSKE ŽIVLJENJSKE SKUPNOSTI	75
1.	ZAKONSKA ZVEZA	75
1.1.	Splošno	75
1.2.	Zahteve, ki morajo biti izpolnjene pri sklenitvi zakonske zveze	76
1.2.1.	<i>Pogoji za sklenitev zakonske zveze</i>	76
1.2.2.	<i>Pogoji za veljavnost zakonske zveze</i>	79
1.2.2.1.	Zakonski zadržki	79
1.2.2.2.	Pogoja osebne navzočnosti in namena skupnega življenja	83
1.2.3.	<i>Odsotnost zakonskih prepovedi</i>	85
1.3.	Postopek in oblika sklenitve zakonske zveze	85
1.4.	Neveljavnost zakonske zveze	88
1.5.	Osebne pravice in dolžnosti zakoncev	91
1.6.	Premoženjska razmerja med zakonci	92
1.7.	Prenehanje zakonske zveze	100
1.7.1.	<i>Prenehanje zakonske zveze s smrtjo in razglasitvijo pogrešanega za mrtvega</i>	100
1.7.2.	<i>Razveza zakonske zveze</i>	102
1.7.2.1.	Sporazumna razveza zakonske zveze	102
1.7.2.2.	Razveza zakonske zveze na tožbo	103
1.8.	Razmerja med zakoncema po razvezi zakonske zveze ...	106
1.8.1.	<i>Preživitinska razmerja med zakoncema</i>	106
1.8.2.	<i>Premoženjska in druga razmerja med zakoncema</i>	115
2.	ZUNAJZAKONSKA SKUPNOST	117
2.1.	Družbeni okvir nastanka zunajzakonske skupnosti	117

2.2.	Razlogi za pravno ureditev zunajzakonske skupnosti ob sprejetju ZZZDR	118
2.3.	Razlogi za ohranjanje pravne ureditve zunajzakonske skupnosti	119
2.4.	Pogoji za pravno priznanje zunajzakonske skupnosti ...	120
2.5.	Pravne posledice zunajzakonske skupnosti	122
2.5.1.	<i>Pravne posledice v razmerju med partnerjema v času trajanja zunajzakonske skupnosti</i>	122
2.5.2.	<i>Pravne posledice v razmerju med partnerjema po prenehanju zunajzakonske skupnosti</i>	124
2.5.3.	<i>Razmerja zunajzakonskih partnerjev do otrok</i>	125
2.6.	Ugotavljanje obstoja zunajzakonske skupnosti	126
3.	REGISTRIRANA ISTOSPOLNA PARTNERSKA SKUPNOST	126
3.1.	Postopek registracije istospolne partnerske skupnosti ...	126
3.2.	Pogoji za registracijo istospolne partnerske skupnosti ...	131
3.3.	Pravne posledice registrirane istospolne partnerske skupnosti med partnerjema	134
3.4.	Pravne posledice registriranega partnerstva v razmerju partnerjev do otrok	139
3.5.	Prenehanje registrirane partnerske skupnosti	143
3.5.1.	<i>Pravne posledice prenehanja registrirane skupnosti na temelju odločbe</i>	144
4.	DEJANSKA ŽIVLJENJSKA SKUPNOST ISTOSPOLNIH PARTNERJEV	149
III.	RAZMERJA MED STARŠI IN OTROKI	151
1.	IZVOR OTROKA	151
1.1.	Pravica izvedeti za svoj izvor	151
1.2.	Določanje starševstva	152
1.2.1.	<i>Domneva starševstva</i>	153
1.2.2.	<i>Izpodbijanje domneve starševstva</i>	154
1.2.3.	<i>Pripoznanje starševstva</i>	165
1.2.4.	<i>Ugotavljanje starševstva</i>	171
1.2.5.	<i>Določanje starševstva otrok, spočetih z OBMP</i>	182

1.2.6.	<i>Določanje starševstva pri nadomestnem materinstvu</i>	183
1.3.	Vzpostavitev starševstva s posvojitvijo	184
2.	PRAVICE IN DOLŽNOSTI STARŠEV	186
2.1.	Roditeljska pravica	186
2.1.1.	<i>Pojem roditeljske pravice</i>	186
2.1.2.	<i>Skrb za osebo in za premoženje otroka</i>	186
2.1.3.	<i>Varstvo in vzgoja otroka</i>	188
2.1.3.1.	Pojem vzgoje in varstva	188
2.1.3.2.	Skupna varstvo in vzgoja	189
2.1.3.3.	Okoliščine, ki vplivajo na odločitev o varstvu in vzgoji otroka	193
2.1.3.4.	Začasne odredbe o varstvu in vzgoji	199
2.1.3.5.	Izvršbačasne odredbe in končne odločbe o varstvu in vzgoji	202
2.1.4.	<i>Izvrševanje roditeljske pravice</i>	203
2.1.5.	<i>Prenehanje roditeljske pravice</i>	205
2.1.6.	<i>Podaljšanje roditeljske pravice</i>	205
2.2.	Otrokovi stiki	206
2.2.1.	<i>Konvencija o otrokovih stikih</i>	206
2.2.2.	<i>Stiki med otrokom in starši</i>	207
2.2.3.	<i>Stiki med otrokom in drugo osebo</i>	212
2.2.4.	<i>Izvršbačasne odredbe in končne odločbe o stikih</i>	213
2.3.	Preživljanje	214
2.3.1.	<i>Dolžnost preživljanja</i>	214
2.3.2.	<i>Zahteva za povračilo izdatkov preživljanja</i>	232
2.4.	Postopek za urejanje varstva, vzgoje, stikov in preživljanja, ko starši ne živijo skupaj	236
3.	UKREPI ZA VARSTVO OTROKOVE KORISTI	237
3.1.	Ukrepi centra za socialno delo	237
3.2.	Ukrepi sodišča	242
3.3.	Razmerje med sodnimi in upravnimi postopki	244

4.	POSVOJITEV	245
4.1.	Namen posvojitve	245
4.2.	Pogoji za posvojitev	246
4.2.1.	<i>Pogoji za namestitev otroka v posvojitev</i>	246
4.2.2.	<i>Pogoji, ki jih mora izpolnjevati posvojitelj</i>	249
4.3.	Pravne posledice posvojitve	254
4.4.	Neveljavnost posvojitve	256
4.5.	Postopek posvojitve	256
5.	REJNIŠTVO	259
5.1.	Opredelitev pojma rejništva	259
5.2.	Pogoji in normativi za izvajanje rejniške dejavnosti	261
5.3.	Namestitev otroka v rejništvo	262
5.3.1.	<i>Pogoji za namestitev</i>	262
5.3.2.	<i>Izdaja odločbe o rejništvu in sklenitev rejniške pogodbe</i>	263
5.3.3.	<i>Načrtovanje pomoči rejencu</i>	265
5.4.	Upravičenja staršev in rejnika v času rejništva	266
5.4.1.	<i>Skrb za otroka</i>	266
5.4.2.	<i>Otrokovo bivališče</i>	268
5.4.3.	<i>Otrokovi stiki</i>	269
5.5.	Prenehanje rejništva	270
5.6.	Oddaja otroka v rejništvo po starših	271
6.	SKRBNIŠTVO	272
6.1.	Vrste in namen skrbništva	272
6.2.	Postavitev pod skrbništvo in izbira skrbnika	272
6.3.	Skrbništvo za mladoletne	276
6.4.	Skrbništvo za polnoletne z odvzeto poslovno sposobnostjo	277
6.5.	Skrbništvo za posebni primer	279
7.	VARSTVO OTROKOVIH PRAVIC V POSTOPKIH DRUŽINSKEGA PRAVA	281
7.1.	Pravna podlaga za varstvo otrokovih postopkovnih pravic	281

7.2. Postopki, za katere se uporablja MEKUOP	283
7.3. Uresničevanje otrokovih pravic v pravnem postopku pred sodiščem	284
7.4. Uresničevanje otrokovih pravic v nepravdnem postopku pred sodiščem	293
7.5. Uresničevanje otrokovih pravic v upravnem postopku pred centrom za socialno delo	298
Seznam uporabljene literature	301
Stvarno kazalo	309